

Expunere de motive

Prin modificarea Legii Arhivelor Naționale Nr 16/1996 urmarim crearea unui cadru unic pentru arhivele din Romania, in care sa fie incluse toate institutiile comuniste.

Prevederile legii vechi sunt in mare parte modificate, tinandu-se cont de faptul ca arhivele, ca orice institutie, functioneaza dupa niste criterii de ansamblu unice, legate de administrarea si conservarea documentelor de arhiva.

In prezent, arhivele istorice contemporane se afla sub incidenta mai multor legi, care fac cercetarea foarte dificila.

Actualul proiect de lege prevede ca toate arhivele istorice ale statului roman sa fie puse sub administrarea unei singure institutii. Este cel putin ciudat ca pentru documentele emise de acelasi stat sa fie principii de cercetare diferite in functie de institutia la care au ajuns arhivele. Aceasta noua institutie a Arhivelor Nationale ar urma sa detina un statut autonom si personalitate juridica.

Noul proiect de legea propune crearea unei institutii a Arhivelor Nationale responsabilizata, prin mentionare unor sanctiuni, cu un buget propriu prevazut in Legea bugetului de stat, care sa fie negociat in functie de necesitati si un nou sistem de conducere a Arhivelor Nationale, care sa fie trecute de sub conducerea Ministerului de Interne sub conducerea Parlamentului.

Absenta unei legi unitare pentru arhivele regimului comunist din Romania ingradeste accesul liber la informatia istorica. Disparitia institutiilor comuniste, creatoare de arhiva, presupune, conform legislatiei actuale, punerea in circuitul public a tuturor documentelor emise de acestea. Cu toate acestea, istoria comunismului din Romania asteapta inca sa fie scrisa.

Legea propune de asemenea ca Arhivele Nationale sa fie conduse de un Consiliu Stiintific numit de Parlament si care sa raspunda pentru activitatea sa in fata forului legislativ al Romaniei.

Regimul comunist a durat in Romania aproape o jumatate de secol. Conform constitutiilor din 1948, 1952 si 1965, "forta politica conducatoare a intregii societati este Partidul Comunist Roman". Inclusiv temuta si omniprezenta Securitate era in fapt un executant al vointei structurilor conducatoare ale partidului-stat.

In proiectul de modificare a Legii Arhivelor Nationale se precizeaza in mod explicit: "In cazul desfiintarii, in conditiile legii, a unui creator de documente, persoana juridica, fara ca activitatea acestuia sa fie continuata de

un altul, documentele vor fi preluate pe baza de inventar/opis al fiecarui dosar, in conditiile legii, de catre Arhivele Nationale sau de directiile judetene ale Arhivelor Nationale, dupa caz".

Apreciem totodata ca prezentul proiect de lege cuprinde situatia actuala a arhivelor romanesti si este in concordanta cu practicile din domeniu din tarile democratice.

Initiatori

Lavinia Sandru,

Cozmin Gusa,